

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), MAY 20, 1943.

ŠTEVILKA (NUMBER) 117

LEWIS BO PRIVEDEL PREMORGARJE NAZAJ V A. F. OF L.

Lewis naglašja potrebo skupne fronte, če bi delavstvo strto v povojnem svetu

GREEN JE OBJAVIL VEST O PREDLOŽITVI FORMALNE LEWISOVE PROŠNJE

WASHINGTON, 19. maja. — John L. Lewis namerava odnesti svojo United Mine Workers organizacijo nazaj v vrste Ameriške delavske federacije, ki katere je pred osmimi leti odšel premogarje.

Tozadevno novico je objavil William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, ki je izjavil, da je predložil Lewis formalno prošnjo za zopetni prihod premogarjev v A. F. of L. Green je tudi izjavil, da je bila njegova prošnja "s simpatija" sprejeta.

Lewis nima komentarja v svojem hotelu v New Yorku, kjer je John L. Lewis izjavil, da se na to izjavo nobenega komentarja. Ako se ti dve organizaciji združita oziroma ako se organizacija premogarjev zopet priključi Ameriški delavski federaciji, bi ostali še vedno dve veliki delavski organizaciji: A. F. of L. in CIO organizacija.

Vzroki Lewisovega odloka

Da je Lewis storil ta korak, je zato več vzrokov. Med drugimi je javno izjavil, da bo moral biti delavstvo v skupni močni fronti, ako bo hotelo preprečiti, da ne bo strto v povojnem svetu.

Baš danes pred letom dni je Lewis izrinil Murrayja z mesta podpredsednika organizacije premogarjev, katero mesto je imel Murray 22 let.

Močna delavska organizacija

Green je izjavil, da bo imenoval odbor, ki naj se sestane s predstavniki premogarjev.

Z vstopom premogarjev v Ameriško delavsko federacijo, bi šlo članstvo Federacije skoraj 7,000,000 članov.

Pomladanski koncert "Planine"

V nedeljo, 23. maja bo praznik v Maple Heights, kajti pevsko društvo "Planina" bo podalo na odru Slovenskega narodnega doma svoj pomladanski koncert.

Ko ima naselbina priliko slišati krasno slovensko petje, si lahko šteje tak dan za praznik, kajti če pomislimo na dejstvo, da naši rojaki si ne morejo privoščiti kaj takega v svojem materinem jeziku na lastnem ozemlju, bi morali mi tukaj tak dogodek še toliko bolj upoštevati. Nikoli ne bi smela biti dvorana prazna, ko eno ali drugo pevsko društvo priredi svoj koncert. Zavedati bi se morali, da je to nekaj izrednega, nekaj, kar ne bi mogli uživati, če bi se še vedno nahajali na rodni grudi.

Skozi dolgo zimo so se pevci in pevke trudili z vajami. Tudi oni so zaposleni po obrambnih tovarnah, kjer izvršujejo važna in težka dela, a v kljub temu najdejo par uric časa na teden, da se vadijo prekrasnih melodij slovenske pesmi. V nedeljo bodo pokazali, da so kos vlogi, ki so si jo nadel. Pod vodstvom pevovodje J. Kogojca, vas bodo prijetno iznenadili. Obiščite jih!

Na spored so narodne in klasične točke. Nastopil bo mešan, moški in ženski zbor, četvero-rospevi in solisti.

Po koncertu, ki se bo pričel ob 8. uri, se vrši prosta zabava s plesom, za katerega bo igral Šulnov orkester.

Novorojenček
Zadnje nedeljo so se zglasile vile rojenice pri družini Mr. in Mrs. John Skrajnar, 1168 Norwood Rd., in pustile v spomin krepkega sinčka, prvorojenca. Dekliško ime matere je bilo Molly Urbančič ter je hči Mrs. Rose Urbančič, 1172 Norwood Rd. Čestitamo!

Rumlov davčni načrt poražen po kongresnikih

Načrt je navaden "švindl," s katerim se hoče olajšati breme bogatinov in otežiti breme delavcev.

WASHINGTON, 18. maja. — Zbornica poslancev je z 202 glasovoma proti 194 zavrnila Rumlov davčni predlog, katerega je sprejela zbornica senatorjev. Izgleda, da ne bo konferenca dosegla nobenega sporazuma v času šestih tednov, ko bi moral iti ta načrt v poslovanje.

Kakor znano, je predsednik Roosevelt in njegova administracija silno proti temu načrtu, glede katerega je dal predsednik razumeti, da ga bo vetiral v slučaju, če bi bil sprejet.

Rumlov načrt je navaden "švindl." Pod tem načrtom naj bi ostalo milijonarjem in velikim korporacijam skoraj deset milijard ali bilijonov dolarjev davčnega denarja, katerega imajo v svojih blaginjah in katerega doljujejo vladi na davkih za leta 1942. Vlada pa potrebuje denar za vojno proti Hitlerju in Japoncem. Kje naj dobi ta denar? Od malih ljudi, delavcev in obrtnikov, in od njihovih radbin, ako prodoro prijatelji kapitalizma s sprejetjem Rumlovega načrta.

Rusi pripravljajo ofenzivo na celotni fronti

Nemci poročajo, da so pričeli Rusi z napadi, ki se bodo najbrže razvili v splošno ofenzivo.

LONDON, četrtek, 20. maja. — Sovjetske čete so odbile v sredo dva nadaljna nemška napada na Kavkazu, pri čemer je bilo ubitih 350 Nemcev, ter uničile 14 velikih čolnov, natovorenih z Nemci, ki so se hoteli umakniti preko Kuban reke. Na zapadni fronti je bilo večeraj ubitih 300 Nemcev.

Napadi ruskih partizanov

Ruski partizani so napadli nemška skladišča v Stalino-u, kjer so razstrelili z bombami zaloge streliva in drugih potrebščin.

Snovanje ruske ofenzive

LONDON, četrtek, 20. maja. — Iz Nemčije poročajo, da so pričeli Rusi izvajati štiri silne napade na 1,100 milj dolgi fronti in da vse kaže, da namerava Rdeča armada razviti te napade v splošno ofenzivo.

Nemška oficijelna agentura naznanja, da so pričeli Rusi z napadi ob Volhov reki, južno od Leningrada; južno od Staraje Ruse, kjer se fronta razteza proti latvijski meji; pri Belgorodu, na severnem koncu fronte ob Doncu nad Harkovom in v Kubanskem okraju.

Poroka

V nedeljo ob 2. uri popoldne se bosta poročila v cerkvi sv. Jeronima Staff saržen Frank Sadar, iz E. 68 St., in Miss Bencelich, 1187 E. 175 St. Prijatelji so vabljeni, da poroki prisostvujejo. Ženinu, ki služi že štiri leta Strica Sama, in nevesti želimo obilo sreče v novem stanju!

Naši fantje-vojaki

V službi Strica Sama se nahajata brata Victor in Harry Vehar. Njiju naslova sta. Pfc Victor A. Vehar, 463 Engrs. Depot Co., 7th Prov. Bn. EU. T.C., Camp Clairborne, La.

S2C Harry J. Vehar, 60th Naval Construction Battalion, Co. D, Platoon 4, c-o Fleet Post Office, San Francisco, Cal.

Mr. in Mrs. Hrovat, 805 E. 100 St., sta prejela pismo od sina Pfc. Louis Svetliča, da se nahaja sedaj v Severni Afriki. Preje je bival v Virginiji. Piše, da je voznik ambulance. Njegov naslov je: Pfc. Louis Svetlic, 50th Station Hosp., A.P.O. 3784 c-o Postmaster New York City, N. Y.

K vojakom je bil poklican odvetnik Frank G. Gornik. Zadnjih šest let je vodil svoje odvetniške posle skupno s svojim bratrancom John L. Mihelichem v Engineers poslopju. Njegov urad na 15603 Waterloo Rd., kjer se je nahajal ob večerih, bo v njegovi odsotnosti vodil odvetnik Victor H. Karlinger.

PARTIZANI ZAVZELI SUŠAK

(Poročilo lista "N. Y. T.") STOCKHOLM, Švedska, 17. maja. — Poročilo iz Budimpešte naznanja, da so dne 12. maja jugoslovanski partizani zavzeli Sušak pri Reki ter da se doslej uspešno upirajo vsem pokušom hrvatskih čet, da bi ga slednje zopet spravile v svojo oblast.

Poročilo dalje naznanja, da so partizani napadli tudi vas Hopovo, katere pa niso mogli zavzeti, nalar so se po 24 ur trajajoči bitki umaknili.

V nekem hrvatskem okraju so vzeli sovražniki 300 talcev, ker so se njih sorodniki pridružili partizanom.

Nov grob

Po dolgi in mučni bolezni je preminil na svojem domu na 14612 Westropp Ave. poznani Valentine Gorjup, star 65 let. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Jennie, rojeno Zadnikar, doma iz Dobrave pri Ljubljani, in štiri otroke: Charlesa, Jean, poročeno Slattery, Edith, poročeno Fleming, in Donald, brata Franka in veliko sorodnikov. Doma je bil iz kraja Vič Glince pri Ljubljani, kjer zapušča dve sestri, Johanno Plazar in Josephino Alež, ter več sorodnikov.

V Ameriki je bival 31 let in je bil izučen v tesarskem delu. Bil je član društva "Mir" št. 142 SNPJ in delničar Zadruge ter tesarske unije Local 182. Pogreb se bo vršil v soboto popoldne ob 1. uri iz Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St., na Highland Park pokopališče. Naj bo pokojniku ohranjen blag spomin, preostali sorodnikom pa naše sožalje!

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bonдов in vojno-varčevalnih znamk!

Amerikanci so nagnali Japonce v past na Attu

Japoncem preostaja sedaj samo dvoje: predaja ali pa boj do zadnjega moža

WASHINGTON, 19. maja. — Ameriške čete gonijo danes Japonce na otoku Attu okoli Chighagof pristanišča v past, kjer bo preostalo Japoncem samo dvoje: da se udajo, ali pa poginejo. Past je bila zaprta danes po dveh ameriških kolonah, katerih ena prodira od severa, druga pa od juga. Japonska pozicija je postala nevzdržna.

Zavezniški glavni stan v Avstraliji, 20. maja. — Ameriški bombniki so v sredo uničili na letališču v Penfoei na holandskem otoku Timoru devet japonskih letal, v teku enega tedna pa jih je bilo uničenih 62.

Zavezniški bombniki so naleteli na močno opozicijo v zraku kakor tudi od strani antiletalskega topništva. Zavezniška zračna sila je napadla tudi japonske pozicije na otočju Nove Britanije.

Stalinu bo danes izročeno Rooseveltovo pismo

Joseph E. Davies je prispel večeraj v Moskvo z važnim zgodovinskim pismom, ki ga je pisal Roosevelt Stalinu.

MOSKVA, 19. maja. — Pismo predsednika Roosevelta Stalinu, katerega je predsednik zaupal Josephu E. Daviesu, bivšemu ameriškem poslaniku v Moskvi, bo izročeno Stalinu jutri.

Davies, ki je prispel danes z letalom v Moskvo in ki nosi to važno zgodovinsko pismo v svoji aktovki, bo ostal v Moskvi le malo časa, nakar bo odpotoval nazaj v Washington s Stalinovim odgovorom predsedniku Rooseveltu.

Iz Kujbiševa v Moskvo je spremljalo Daviesov avijon pet ruskih bojnih letal. Ko je stopil Davies v Moskvi iz letala, je trdno stiskal pod pazduho svojo aktovko, v kateri je shranjeno to važno pismo. Med onimi, ki so na letališču pozdravili Daviesa, je bil tudi ameriški poslanik William H. Standley s člani vojaške komisije in komisije za dobave.

Vsa poslopja na letališču so bila okrašena z ameriškimi in ruskimi zastavami.

Pokojni John Krečič

Kot smo že večeraj poročali, je preminil v Charity bolnišnici John Krečič, star 36 let. Stanoval je na 5002 Harlem Ct. Tukaj zapušča žalujočo mater Frances, rojeno Adam, štiri brate, Maxa, ml., Louisa, Lawrence in Franka, sestro Sophie, in več sorodnikov. Oče Max je preminil pred petimi dnevi. Doma je bil iz Kranja, kjer zapušča več sorodnikov. Pogreb se vrši v petek jutraj ob 8:15 uri iz Joseph Zele in sinovi pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., v cerkev Brezmadežnega spočetja ter nato na Calvary pokopališče. — Bodi mu ohranjen blag spomin, preostali pa naše sožalje!

CHURCHILL GOVORIL PRED OBEMA ZBORNICAMA

Govornik je bil deležen velikih ovacij od strani zakonodajcev in galerije

RUSIJA NOSI NAJTEŽJE VOJNO BREME.—JAPONSKA BO STRTA IN NJENA MESTA VPEPELJENA

WASHINGTON, 19. maja. — Izjava angleškega premierja Churchilla, ki je govoril danes pred ameriškim kongresom in dejal, da bo stala Velika Britanija ob strani Zedinjenih držav, dokler se ne stare Japonske, je izzvala ugibanja, da bosta morada Amerika in Velika Britanija poizkusili pridobiti Josipa Stalina za to, da jima da na razpolago ruske sibirske baze za napad na Japonsko. Tozadevno prizadevanje je najbrže tudi podlaga želji, da bi se Roosevelt in Churchill sestala s Stalinom in kitajskim maršalom Chiang-kajšekom.

Največji eksperiment v zgodovini

Churchill je dalje tudi razodel, da sta Anglija in Amerika zaposleni zdaj z največjim eksperimentom v zgodovini: ako se more namreč spraviti na kolena Nemčijo in Italijo samo z zračnim bombardiranjem.

Rusija nosi še vedno najtežje breme

Nato, ko je Churchill izjavil, da je glavna teža te vojne še vedno na remenih Rusije, je dejal, da se mora zdaj storiti vse, kar je v moči zaveznikov, da se v letu 1943 odvzame Rusiji njeno ogromno breme. Koliko so-

vražne moči absorbira Rusija, je razvidno iz Churchillove izjave, da je stalo v Afriki nasproti zaveznikom 15 divizij Nemcev, dočim jih je na ruski fronti 190 divizij.

Usoda Japonske

Glede Japonske je Churchill priznal, da je nevarna in važna sovražnica in da na svetu ne bo miru, dokler ne bodo njena mesta vpepeljena in uničena njena armada in mornarica. Dalje je dejal, da bo letos Hitler na vsak način tvegval še eno veliko ofenzivo napram Rusiji, da doseže zdaj to, kar mu je že dvakrat spodletelo.

Churchillov govor je bil sprejet z velikimi ovacijami in aplavzom.

Odličnjaki v dvorani

Churchillov govor so poslušale mnoge dostojanstvene osebe obeh narodov. Ramo ob rami so sedeli člani Rooseveltovega kabineta, angleški in ameriški vojaški in mornariški poveljniki ter člani ameriškega kongresa. Na galeriji pa sta se nahajala med drugimi vojvoda Windsor-ski, bivši angleški kralj, in njegova v Ameriki rojena žena, radi katere se je kralj odpovedal prestolu.

Deklica umrla

Po kratki bolezni je snoci ob 6.10 uri umrla v mestni bolnišnici Dorothy Kalmar, stara 11 let. Na Spominski dan, 30. maja, bi bila 12 let stara. Zbolela je naglo in bila večeraj odpeljana v bolnišnico, kjer je še isti dan umrla.

Tu zapušča starše Josepha in Anno, rojeno Zivich, ter mlajšo sestro Joan, staro sedem let. Družina je stanovala na 1099 E. 64 St. Deklica je bila rojena v Clevelandu. Pogreb se bo vršil v soboto jutraj iz pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Filipa ter na Calvary pokopališče. Prizadeti družini naše sožalje!

Neugoden dan za Rdeči križ

Včeraj je bil izza dneva, ko je stopila naša dežela v vojno, prvi dan, da se ni na glavnem stanju Rdečega križa v Clevelandu javil nihče, ki bi bil prišel darovati svojo kri.

Pozdravlja jo

S konvencije S. Z. Z. v Pittsburghu, Pa. pošiljajo pozdrave prijateljem našega lista, Nettie Strukel, predsednica št. 18, in Frances Perme, predsednica št. 32.

ETBIN KRISTAN NA DELU

CHICAGO, Ill. (SANS). — Predsednik Slovenskega ameriškega narodnega sveta Ethbin Kristan se že od 14. maja naše prej mudi v New Yorku po važnih opravkih za Slovenski ameriški narodni svet. Imel je važen sestanek z zastopniki hrvaških in srbskih skupin, ki se strinjajo z načrti in cilji našega gibanja. Pri teh posvetovanjih je bil navzoč tudi častni

DRAMATIZACIJA ADAMIČEVE ZGODBICE

V petek, 21. maja, ob desetih dopoldne po vzhodnem standard času (9 a. m.) po srednjem ali middle času) bo Isabell Manning Hewson, ki ima na radiu vsak dan nad 25 milijonov poslušalcev, dramatisirala Louis Adamičovo zgodbo "Meet a Hero," ki je bila objavljena nedavno v This Week magazinu in ki razpravlja o junakem činu Slovenca Milorada Stosiča. Dramatizacija bo oddajana preko NBC (Blue Network) radio-postaj. Poslušajte!

Vile rojenice

Pri dobro poznani družini Mr. in Mrs. Jerry Bohinc, ki vodita trgovino Northeast Sales and Service Co., na 819 E. 185 St., so se zadnje soboto pojavile vile rojenice in pustile krepkega sinčka. V družini ste bili do sedaj dve deklici in to je prvi sinček. Deček je bil rojen baš na rojstni dan svoje mamice. Dekliško ime matere je bilo Genevieve Zulich, iz Neff Rd. Mati in dete se dobro počutita.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

NAZORI AMERIŠKEGA ČASNIKARJA

Znani časnikar William L. Shirer, ki je bil več let v Nemčiji ter se je vrnil komaj pred dobrim letom dni v Ameriko, piše v sobotni "The News" o povojni vlogi Amerike in ostalih zaveznikov v Evropi. Med drugim pravi:

Naša armada je pripravljena, toda ali so pripravljene tudi naši državniki? Ali bodo angleške in ameriške armade, ko se bodo pričele zlivati v Evropo, prinesle ondotnim narodom resnično svobodo, ali samo konfuzne izpremembe režimov, temelječe na "začasni ekspedienici, kar ne more nikoli dovesti do resničnega in trajnega mira, temveč samo do civilnih vojn in do nadaljnjih krvo-litij? Ali smo pripravljeni, da ne bomo ponavljali napak, ki smo jih delali v Severni Afriki, kjer so bili možje, ki so nam pomagali, pometani v ječo, dočim so bili oni, ki so bili na oblasti in ki nas sovražijo, puščeni na krmilu?

Recimo, da se jutri izkrcamo v Franciji. Mi vemo, da bi nas francosko ljudstvo navdušeno sprejelo kakor tudi svojega generala de Gaulle-a, kot svojega naravnega, čeprav samo začasnega voditelja, dočim sta Anglija in Amerika vsilila francoskemu ljudstvu drugega generala, ki ima, pa naj je še tako čist in brez madeža, ob svoji strani bivše Višijce — Noguesa, Boisona in Peyrou-ona, da molčimo o manjših kvizlingih, ki so delali kompromise s Hitlerjem ali pa z njegovimi agenti. Rezultat tega bi bila civilna vojna in to bi bila kaj žalostna osvoboditev.

Lahko nam je reči: naj imajo Evropeci take vrste vlado, kakršno hočejo. Toda v resnici pa bo vlada, ki jo bodo dobili, v veliki meri odvisna od tega, kaj bomo storili mi kot okupacijska sila.

Vzemimo Francijo. Recimo, da bomo izvedli invazijo dežele, preden se de Gaulle in Giraud sporazumeta. Katerega bomo v tem slučaju podpirali in kako?

Ali vzemimo Italijo. Ali je Savojska dinastija tako tesno povezana s fašizmom, da jo je treba odpraviti ali ne? Ali vemo, kaj želi italijansko ljudstvo: monarhijo ali republiko?

In glede Jugoslavije... Ali želimo, da zavlada Jugoslaviji zopet režim iz leta 1939, ki je bil vse prej kot zadovoljiv za večino Srbov, in za skoraj vse Hrvate in Slovence? In Rumunija? In Bolgarija? Madžarska? In Nemčija?

(Poleg tega veljajo za Jugoslavijo tudi točno vsa vprašanja, ki jih je stavil Shirer glede Francije. Ali bomo podpirali Mihajloviča, ki se aktivno ne bori, ki celo pomaga sovražniku proti resničnim svobodoborcem in ki je za stari režim, kateri pa naj bi bil samo še bolj srbski kot je že bil, ali bomo podprli resnične ljudske bojevnike, ki se bore za osvoboditev svoje domovine izpod tujega kakor tudi domačega jarma? Uredništvo Enakopravnosti).

Res je, da bodo nesrečni narodi Evrope z veseljem pozdravili osvoboditev izpod nazijskega jarma. Toda mar naj bodo osvobodjeni samo zato, da zaidejo zopet v kaos, anarhijo in siromaščino pod starimi tirani? Res je, da nas bodo z veseljem pozdravili, kajti naš prihod bo pomenil konec nazijske sužnosti.

Toda če pridemo, ne kakor v Severno Afriko, kjer smo sodelovali z nekaterimi najhujšimi fašisti in kolaboracionisti, z nekompromisnim namenom in odlokom, da vzpostavimo med temi narodi resnično svobodo in do gotove meje tudi stabilnost in sekuriteto, tedaj bodo ti ljudje pripravljeni, darovati svoja življenja v prizadevanju, da nam pomagajo zadati smrtni udarec nacizmu. Nato pa nam bodo pomagali izgrajiti dostojen in trajen mir.

Iz gornjega članka se lahko marsikaj nauče ne samo naročniki in čitatelji naših listov, temveč tudi njihovi uredniki, zlasti tisti, ki priporočajo nam temeljitejši po-

uk. O svobodoborcih Evrope (in kje v Evropi najdete bolj zaslužene, neustrašne in hrabre svobodoborce kot so jugoslovanski partizani), je rečeno v glavnem uredniškem uvodniku "New York Times-a" od petka, 14. maja:

"Noben jezik nima primernih besed, s katerimi bi se moglo dostojno in pravično oceniti heroizem mučnikov, ki se bore v deželah, v katerih mrgoli sovražno soldateske in njenih vohunov. Ti borci so resnična trdnjava Evrope!"

NEWYORSKA PISMA

Piše Frank Kerže

BREZ NACELJIN PODLAGE

Zbrali so se torej v Clevelandu in sicer vsi, kdor je hotel ali mogel priti. Naprednjaki, katoličani, socialisti, komunisti in tudi taki, ki niso nič. Imamo jih dosti med nami, ki gledajo samo nase in na svoje žepe.

Otvorili so kongres in ga vodili z močnim parnim valom: ta bo govoril, to se bo predložilo in — glasovalo.

Ze ko so bili zbrani, jim je prišlo na misel, da bi bilo dobro ustvariti kako splošno podlago. In dobili so — slovo. Hm, slova, vsaj je lepa in koristna včasih, ampak vedeti se mora, v kakšen namen naj služi.

Namen? Ali ni bilo kopo resolucij, ki govore o združenju in svobodni domovini? Pravilna forma; logično razpletene misli — čitaš do konca in obstojiš. Obrataš papir, brskaš po posameznih odstavkih — čim bolj iščeš, toliko bolj ti postaja jasno, da manjka vsega, ker manjka — podlage.

Svobodna in združena domovina je ne samo mogoča, ampak zagotovljena na enem samem temelju in ta je: federativna demokratična republika. To je vse.

Zakaj se ni tega sklenilo, mi je več ko uganka. Prepričan sem, da bi bilo devet desetih vseh navzočih navdušeno glasovalo za federativno republiko. Poznam sentiment katoliškega elementa in vem, da so prav tako navdušeni republikanci, kakor ostale skupine.

S tem bi se bilo dalo priliko, da katoliška stranka popravi svoje napake iz prve svetovne vojne, ko so stali za znano krfsko deklaracijo in postali tako soodgovorni za Jugoslavijo, kakršna je bila. Čudim se posameznikom, ki jih poznam po njihovem delu iz časa Republičanskega združenja. Čudim se posebno takim, kakor je Etbin Kristan, ki bi bil danes dosti večji mož, da je vstal in rekel: mene in moje stališče poznate. Kjer sem bil pred četrto stoletja, tam sem še danes.

Govoriti o kakšni svobodni domovini je prazna fraza, če ne daste podlage, katera edina omogoča resnično svobodo, pravico in prostost. Bodimo vendar odkriti, da je proti federativni in demokratični Jugoslaviji kakor tudi za kako poštno skupnost vseh balkanskih narodov pet vzrokov — to je pet kraljev. In brate moj, kralji so moč. Ni to samo vprašanje posameznika, kakaj beseda kralj ne pomenja samo osebe, ampak sistem. Kralji imajo močne podpornike in zmogljive dosti, če ne vsega. Kdo je prepričan, da Jugoslavija ni priznala največje svetovne sile — bratske Rusije ves do začetkov Hitlerjeve okupacije? Kdo odbira danes ministere in daje direktive Fotiću in Mihajloviću. Kdo povzroča napetost med Jugoslavijo in Sovjetsko Rusijo? Mar delavci in kmetje, katerih je devetdeset odstotkov vsega jugoslovanskega prebivalstva?

Ali ste slišali, da bi bil do danes sprejet kak zastopnik delavstva ali kmetijstva pri kraljevi vladi jugoslovanski v Londonu? Ali ste slišali do danes

od te vlade, kaj hoče in name-rava v bodoči osvobodjeni domovini?

Takih vprašanj bi lahko stavil brez konca in kraja, ampak je tako ž njimi, kakor z luno v narodni pesmi, ki se skriva za oblake in odgovora ne da.

Mi ameriški državljani smo prisegli na ustavo naših držav. To se pravi: mi smo republikanci brez vsakega kompromisa. Mi vemo, kaj to pomenja in smo do dna naše duše prepričani, da je mogoča resnična svoboda in prost razvoj našega naroda samo v republiki in nikjer drugje ne.

Kako se je mogel SANS ali kongres ogniti temeljnega vprašanja, mi je nerazumljivo. Govorim s tem ali onim — vsak je republikanec. In še več. Pripravljeni so delati in dajati poden samim pogojem, to je, da se proglasi za našo domovino demokratična federativna republika.

Kako prazno je govoriti o kakšni svobodni domovini brez temeljev, ki edini morejo roditi svobodo in prostost, vidimo najboljši po dogodkih v naši newyorskiji jugoslovanski naselbini.

Istrska društva — Hrvatje in Slovenci so imeli posebno organizacijo z namenom, da izvojujejo svobodo za Jugoslavoane, ki so pod laškimi jarmom. Te krepke in žive organizacije ni danes več. Prišlo je vrsto vprašanj, kam vodi ta organizacija? Reki so zastopniki društev: v Jugoslavijo ne maram, drugega pa nimate. In združene organizacije primorskih Jugoslovancev ni več.

Ali mislite kaj na to? Naj se po ti vojni obrne, da postane Italija republika, Jugoslavija pa ostane dedna monarhija — ali mislite, da boste dobili primorske Jugoslavoane za kraljevino?

Preidem na drugo točko, to se pravi na točko, katere ni nikjer v nobeni resoluciji, sprejeti na slovenskem kongresu. Še več: kolikor sem mogel zasledovati, je bil menda en sam glas za — Rusijo.

Kako je mogel slovenski kongres v letu 1943 prezreti po vzorcih bivših jugoslovanskih vlad ta največji in najhrabrejši slovenski narod, ni je neumljivo. Rusija, tista Rusija, ki kravi za grehe vsega sveta, Rusija, katera edina je ustavila val Hitlerjevega nasilja, Rusija z neizmernim junaštvom pred Leningradom, Moskvo in Stalinogradom — Rusija, ki poseduje šestino vsega sveta, ki v svoji edinstvi in organizaciji presega vse, kar smo poznali do danes — ta bratska Rusija je ostala na slovenskem kongresu neomenjena.

Če je človek slep, se mu od-pusti, če je gluha, se mu prezre, če je pa nevalečen, se ga mora posaditi tja, kamor spada. Zakaj nevalečnost je zločin. Tuji narodi priznavajo Rusiji vse, kar ji gre — mi Slovenci, krvni bratje njihovih, zraven tega še najmanjši — gremo mimo nje. Vprašam vas, kje je bodočnost našega naroda, če ne v zasloni bi Rusije, katera edina more pomagati, da dosežemo vse to po čemer stremimo!

Bodimo vendar odkriti in glejmo stvari, kakor so. Vi vsi veste, da se Amerika ne bo vti-kavala v notranje zadeve in u-pravo posameznih narodov, ker bo imela sama s seboj dovolj o-pravka, ko korča krvavi sve-

Gasilci za zmago

Na sliki vidimo dvoje visokih lestev, ki jih lastuje gasilski departament v Washingtonu. Gasilci so naredili iz lestev črko V za "Victory."

točni ples. Anglija ima na svojih rokah enak, če ne še večji problem. Zakaj njena bodoča vloga v svetu bo odvisna pred vsem od — ruske kooperacije. Kdo nam bo pomagal? Ali mor-da Kitajci, ki so sami taki re-veži, da rabijo pomoč vsega sve-ta?

Edino Rusija je tista, ki more in zmore vse za nas. In če hočete pričeti, imate predsednika Čeho-slovaške republike Beneša, ki je že davno pred svetovno vojno sklenil z Rusijo bratske pogodbe in ki je danes edini mož, kateri ve, kako bo treba urediti Evropo, da se ji zajam-či stalni mir.

Je še tretje vprašanje, mimo katerega bi ne smeli iti kongres in ta je: ekonomski problem v Jugoslaviji. Kakor veste, je večinoma vse, kar premore Jugo-slavija, v rokah tujega kapita-la. Dobički gredo v inozemstvo — domačinom ostaja le skrom-na plačica in borno življenje.

Citajte finančne strani po velikih listih ameriških. Že danes si meljejo roke kapitalisti, ki čakajo samo trenutka, da se konča vojna, pa bodo planili vsak po svojem plenu. V Jugo-slaviji — Rumuniji, Grški, v Severni Afriki — vse povsod je preprežen mednarodni kapital, ki samo čaka prilike, da izko-risti vse: bogastva zemlje in ljudi.

Kaj je svobodna domovina v rokah tujega velekapitala? Samo dekla, ki za revno odškodni-no opravi vsa najtežja dela pri hiši.

Ali ni bila naloga kongresa zahtevati, da se vse narodno bo-gastvo ene zemlje nacionalizira? Kako bo pa živel ljudstvo, če mu bodo tuji pokradli vse sproti, kar pridobi, kar pridela? Kdo je gospodar ene zemlje? Tisti ki ima moč. In kdo ima moč? Tisti, ki ima denar, kapita-l.

Če se to ne uredi, predno se uredi vprašanje meja in funda-menta, bo naš narod tam, koder je bil. Zakaj mednarodni kapita-l je sila, ki ni nič boljša od laškega fašizma ali nemškega nacizma.

Slovenski kongres — kje si bil, kaj si delal in koga si za-stopal, tedaj, ko si šel mimo teh bazičnih vprašanj v prazne fra-ze?

Urednikova pošta

Koncert pevskega društva Planina

Maple Heights, Ohio. — Po-mlad gre hitro naprej, čeprav i-mamo dosti dežja. Sedaj je le-pa pomlad v polnem teku, le-pice imajo svoje koncerte in vr-tovi so pričeli zeleneti.

Pevsko društvo Planina se-tudi pripravlja, da priredi svoj pomladanski koncert, in sicer bo vršil v nedeljo, 23. maja

ob 8. uri zvečer, v Slovenskem narodnem domu, na 5050 Stan-ley Ave.

Dragi ljubitelji slovenske pe-smi, vljudno ste vabljeni, da po-setite ta koncert, ker le s tem boste pokazali, da se zanimate, da se ohrani slovenska pesem. Pevcem boste dali veselje, da nadaljujejo z vajami, ker ne ve-mo koliko časa bo še donela slo-venska pesem. Mnogo pevskih društev je moralo, žalibog, že prenehati, nekaj jih je pa, ki se še komaj držijo skupaj, ker mladi fantje morajo oditi k vo-jakom.

Naše društvo še ni izgubilo do sedaj nobenega pevca, ali ne vemo če bomo za drugi koncert še vsi skupaj. Zeleti bi bilo, da bi ta vojna enkrat že preneha-la in da bi zopet zagrmela slo-venska pesem "Buči morje adri-jansko", nekdanje bilo si slovan-sko".

To je že stara pesem ali za društvo "Planina" je nova, ker bo zapeta na koncertu. Upam, da bo po tej vojni še bolj z ve-seljem zapeta.

Torej, še enkrat vas vljudno vabim, pridite na 23. maja, ob 8. uri zvečer v Slovenski naro-dni dom v Maple Heights.

Po koncertu bo igral dober orkester J. Sulen.

Za vsestransko postrežbo pa jamči veselični odbor.

Na svidenje!

Vincent Zimšek.

Priredba Slov. šole SND

Cleveland, Ohio. — Dne 23. maja ob 3:30 uri popol. se bo v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. vršila pred-stava Slovenske mladinske šole. Po predstavi bo zabava s ple-som.

Otroci Slovenske šole bodo vzpizorili dve enodejanki: "Se-strin varuh" in "Materin god". Tudi par deklamacij bo. Daniel-la Lokar bo igrala na klavir, Daniel Lokar in Johnny Glavič pa bosta igrala na harmoniko. Vsi trije bodo igrali slovenske pesmi. Tudi nekaj preprostega petja bo.

Vse občinstvo je prav vljud-no vabljeno. Pridite in veselite se z našo slovensko mladino!

Dajte jim pogum in veselje, da se bodo še bolj radi učili slo-venščine! Pomagajte tem otro-ku k čim večjemu moralnemu uspehu. Pridite matere, očetje in prijatelji slovenske mladine, prepričajte se osebno koliko slovensčine so sposobni vaši o-troci!

Na svidenje!

Mrs. Wm. Kennick,
učiteljica.

Pismo iz Chicago

Čenjeni urednik "Enakoprav-nosti": —

Vedno čitam Vaše vzpodbud-ne članke. Neizpodbitno dokaza imate za vse one, ki se še sedaj senčijo pod Snojevo marelo. Ne-usahljivi viri še vedno motijo urednika Roženkranca. Ni še iz-bruhnil iz globočin socialistič-nega želodca kosmatega komu-nista. Napredna Chicago na Lawndalu ni več rdeča, ne zele-na, ne rumena, ampak brez vsa-ke farbe.

Pred 25 leti so bili za jugoslo-vansko federativno republiko, zdaj je nepremagljiv gospod Ro-ženkranc za "združeno Sloveni-jo pod Snojevo komando".

Hm, križ božji, kaj bi se mu-zali, z besedo na dan, kaj bi se davili in jecjali: Mi smo za kralja, za srbskega diktatorja. Minister Snoj ima še denar. Tavžente ima. Kar daje in igra nesramno vlogo med ameriški-mi Slovenci. On hoče, da se te-pemo, urednik. Po tristo dolar-jev jih plačuje. Za trideset sre-bernikov se lahko proda vso na-še bo vršil v nedeljo, 23. maja

predno druhal. Čudne čase ima-

ŠKRAT

Domača fronta

No ja, saj do-vek ne ve mi-h-dar, kedaj izgu-bi dobrega pri-jatelja. Skoro celo leto sem mu nosil (sec-ond hand) ci-gare, da jih je kadil v fajfi. Tako mi je ne-ki dobri prijatelj dal zadnjo ne-deljo še dve baksi za njega. Ko jih prinesem tja, mi odgovori njegova so-proga, "No, naš oče ne bo nič več kadil tvojih cigar." No, kaj pa je sedaj za ena zamera? Pa pravi, "Pred 3. dnevi smo ga pokopali."

To bo lahko pritrdil tudi naš predsednik S. D. Z. Joe Penikvar.

Pri nas na Dolenjskem stoj na navijem hribu cerkev v po-čast sv. Katarini, o kateri pravi-jo, da je velika pripomočnica za pamet. To povem zato, ker bo društvo sv. Katarine imelo veselico v Slovenskem naro-dnem domu prihodnjo soboto. Tam se moramo obrniti, kakor-pak.

Takale parade ni bilo še v ce-li Ameriki kakor je bila zadnja soboto v 23. vardi, kateri je bil na čelu councilman Eddie Kova-čič. Imeli so 50,000 kant, da se "kena" Japonce. Za vsakih 10 kant dobite en cent v St. Clair kopaljšču.

Če sem bil jaz za sodnika, potem že veste, da je bila ist Class.

Tole je novica, ki vas vzame le minuto za prečitat dvakrat. V dveh dneh so otroci prinesli v St. Clair kopaljšče na 6250 St. Clair Ave. 3,041 kant. Kedo je vse te kante plačal, bom poro-čal prihodnjč.

Jože Pograjc

mo. Za kralja delamo, partiza-ne pljujemo, komuniste požir-mo, Stalina obešamo, jojmene, prosveta pa taka, bog se usmilj-presvetlega Roženkranca.

Rusi so diktatorji, zverji, ki so ustavili samega pekleniškega Hitlerja. Prokleti Rusi, komuni-sti, zakaj ste ga ustavili, vi ko-munisti, katere ne more preba-viti Ivane Roženkranc.

G. urednik, "Enakopravnost" se mi zelo dopade. Moj prijatelj je pustil Prosveto, zato Vam jaz pošiljam naročnino. Le še kaj povejte, kar podomače, — Partizani so že ljudje, naj kar pobijejo vse nečimurne sloven-ske izdajce, ki izdajajo Lahom naše ljudi. Partizani so za kra-publiko, belogardisti so za kra-publika, kakor naš udani in zamak-njeni Ivane Roženkranc. Živijo minister Snoj! Še pošljite, kar pošljete, vse bo dobro.

Kralj po Londonu pokadi po sto cigaret na dan, dekleta ima rad, pol milijona dolarjev, če na leto, še bo nekaj dolarjev, če zmanjka s Snojevega kupa. Bo že kaj v punklju prinesel, ko (Nadaljevanje na 3. strani)

Občinsko dete

ROMAN DOJENČKA

spisal

Branislav Nušić

"Da, na skušnjo, ali vidite, kakšna vročina je danes," doda naglo učitelj, ki je skušal obrniti pogovor drugam.

Medtem sta prišla v park in sedla na klopi; učitelj se oddahne, ker se mu bo roka lahko malo spočila. Ali v tem trenutku zameketa Nedeljko pod površnikom kot jarec. Gospa Zofija se strese, a nesrečni učitelj vrže pogled na vse strani in se zmede kot otrok, ki so ga zalotili pri tatvini.

"Ali je to harmonika?" "Da, harmonika," odgovori učitelj pretresen do dna duše, in sluteč v naprej, da Nedeljko ne ostane samo pri tej svoji izjavi, hoče čim preje zbežati, kakor bi pobegnil lopov pred žandarji ali dolžnik pred upniki. To je bil drzen in odvažen sklep, ali ni imel pravega poguma zanj.

Sredi zelo dolge fraze pa, s katero mu je gospo Zofija začela razodevati ljubezen, zbere vso moč in voljo ter skoči s klopi in začne, ne oziraje se, bežati, najprej skozi mala vrata pa poleg Vaznesenske cerkve in višje kraj ženske šole, kjer je težko sopeč malo zadržal korake. Ali ko je tekel naprej, prihiči za njim nek gospod s krikom:

"Postojte, postojte!" Siromak učitelj je mislil prvi trenutek, da ima opraviti s kakim ljubosumnim udovcem, penzionistom, kakršnih je zmeraj dosti v zasedi v parku finančnega ministrstva, zato zbe-

ži še hitreje; ali med tem spozna v preganjalcu krojača Jovo, človeka, ki je delal zelo slabo obleke, ali je imel zato izredno lepo izledano hčerko, kateri je učitelj glasbe obljubil, da jo vzame za ženo, in ji priznal ljubezen kakor tudi ona njemu. — Zato obstoja in počaka svojega bodočega tasta.

"Počakajte vendar, nek listek ste izgubili."

"Listek?" vpraša prestrašen učitelj glasbe.

"Da," pravi krojač, "ta-le listek."

"Dajte mi ga, dragi striček."

"Kaj? Dam vam ga naj? Seveda vam ga bom dal, ali najprej bi vas prosil za kratko posajilo, gospod prihodnji zet!"

Te besede "gospod prihodnji zet" je krojač odločno izgovoril, kakor da jih je s krajsjimi odstrigel. V ostalem je imel krojač popolnoma prav, da se pri tej priliki drži odločno. Učitelj glasbe je njegovi hčerki že pred sedmimi meseci obljubil, da jo bo vzela; na ta način se je ž njo zelo lepo razumel in zelo pogosto zahajal h krojaču na večerjo. Krojač je, kakor se razume, že nekočkrat zahteval od njega končnega odgovora, kdaj pride deklico zasnoviti, ali učitelj se je vedno izogibal odgovoru. Krojaču je torej ta priložnost dobro došla, ker listek, ki ga je učitelj na begu izgubil, ni bil drugi kakor ravno oni, ki je bil utaknjen v Nedeljkove plenice, in na katerega je učitelj lastnoročno napisal:

"Jaz sem revna žena in tega otroka ne morem vzdrževati vsled siromaštva, za to ga pušam tukaj, da bi ga dobri ljudje sprejeli in obdržali."

Lahko si mislite, kaj je čutil učitelj, ko je opazil v krojačevi roki ta usodni listek, napisan v njegovo roko.

"Torej kaj je to?" začne krojač z glasom, kot da govori z dolžnikom, ki ni plačal zimske suknje od predzadnje zime.

"Listek," odgovori učitelj navidezno mirno.

"In z vašo roko napisan?"

"Ne."

"Kako da ne, saj je to isti rokopiš, s katerim pišete moji punici ljubavna pisma."

"Pa dobro," pravi učitelj, — ne da bi znal že sam, kaj naj reče.

"A čegav je ta otrok, ki je v listku omenjen, in kdo je ta revna žena?"

"Ne vem."

"Vem pa jaz," zakriči krojač, "in zdaj mi je jasno, zakaj odlašate z zaroko z mojo hčerko. Tukaj imate listek in prosim vas, da mi nikdar več ne pride-te v hišo. Smatrajte, da je med nama vse pretrgano."

Po teh besedah mu krojač poda listek in se oddalji z velikimi koraki kakor general po pohvali, izrečeni svoji vojski.

(Dolje prihodnjič)

"It Takes Both"

It takes both... Management and Labor, working in harmony and cooperation to keep the assembly lines going in our factories—to produce the necessary implements of war. It takes both... War Bonds and Taxes to pay the cost of these vital tools of war to keep our fighting men supplied. U. S. Treasury Department

Ameriški voditelji počaščeni v Kitajski

Slika na levi je bila posneta na nekem banketu v Kitajski, ki je bil prirejen na čast generalu Chennaultu, poveljniku ameriške zračne sile v Kini. General je drugi od leve proti desni. V sliki na desni pa je ameriški general Joseph Stilwell, poveljnik letalske sile v Burmi in Indiji. General je mož v "sweateru" ter stoji sredi svojih letalcev.

UREDNIKOVA POŠTA

(Nadaljevanje z 2. strani)

pride zopet v Chicago. Kadar bo v punklju kraljev denar, bo punkelj s porajteljem stisnjen.

V Chicagu kar pada dež. Kar lije naj, da bo počistil nesnago in golazen okoli nekronanega socialističnega kralja Roženkranca. Vi urednik se pišete za partizane in razkrinkajte kraljevaše, ki hočejo še izsesati iz revnih ljudi zadnjo kapljo krvi. Partizani so za take sorte vlado, kakor jo imamo v Ameriki. Kdor jih ne podpira, tak je zanič ameriški državljan.

Bom še kaj pisal. Pozdrav. J. M.

Za organiziranje SANSa

Cleveland, Ohio. — Meseca aprila in maja so bila obveščena vsa tukajšnja društva severne kot južne strani, tako tudi sodružni Euclid, O., da izvolijo društvene zastopnike, kateri naj bi tvorili tukajšnjo podružnico "Slovenskega ameriškega narodnega sveta" (SANS).

Na okrožnicah ni bil označen dan, kdaj se bo ta ustanovna seja vršila, zato pa naj bo vsem v obvestilo, da je ta seja sklicana za dan 28. maja t. l., ob 8. uri zvečer, v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Prošena so vsa društva oziroma njih tajniki (ce), da odpošljejo imena in naslove izvoljenih zastopnikov (nic) spodaj podpisane ob pravem času, da bo možno še vsakega takega zastopnika pismenno potem obvestiti.

Nekatera društva so to že izvršila, niso pa še vsa, katera so bila obveščena o tem koraku. Obveščenih je bilo preko 50 društev. Zato ste torej prošeni, da to nemudoma izvršite.

Sklicatelji za tukajšnjo podružnico SANS-a smo bili mneneja, da radi zaposlenosti bi vsa tukajšnja društva tvorila eno močno postojanko, in da ne bi vsako društvo zavzemalo korake, ker posamezno ne bi moglo izvrševati dela, katerega je SANS potreben. Zato smo smatrali, da obvestimo vsa društva na sodelovanje, in naj bi vsi kot naselbina doprinesli tudi svoj delež v tem oziru. Usoda našega naroda je kočljiva, zato je potrebno od nas ameriških Slovencev, da se poprimemo resnega dela in pod okriljem SANS-a zahtevamo svoje pravice.

Prosim torej vse društvene tajnike, sporočite imena in naslove izvoljenih zastopnikov, in sodelujte vsi po svoji močnosti v prid SANS-a, katerega organizacija je organizirana med ameriški Slovenci, ne oziraje se na vaše morebitno prepričanje.

Raznarodovalci našega naroda ne gledajo na prepričanje posameznega pri našem majhnem narodu, ampak ga hočejo popol-

noma izbrisati v bližnji bodočnosti iz svetovne oble. Zato je potrebna akcija v tem oziru slehernega slovenskega čutečega rojaka in rojakinje v tem resnem trenutku.

Še nikoli v zgodovini našega naroda, ni bila bolj potrebna sloga med nami, kot je sedaj, zato je pričakovati vašega odziva.

Vsem izvoljenim društvenim zastopnikom pa, ne pozabite na prvo sejo dne 28. maja ob 8. uri zvečer v eni izmed dvoran Slovenskega delavskega doma, na Waterloo Rd.

Pri tem so vabljeni tudi drugi, vsi, kateri se zanimajo za vprašanje rešitve slovenskega naroda preko oceana.

Izvrševalni odbor sam ne more izvršiti vsega dela, in ga tudi ne zmore, ako mu ne bo stal narod ob strani. Narod mora biti v tem kočljivem trenutku združen če hoče nekaj doseči.

Torej pridite vsi, kateri ste zainteresirani pri tem vprašanju ta večer na prvo ustanovno sejo.

Za sklicateljski odbor, J. F. Durn, začasni tajnik.

Mladina vas vabi

Cleveland, Ohio

V nedeljo, 23. maja ob 3.30 popoldne poda mladinski oddelk Slovenske šole S. N. Doma v avditoriju, 6417 St. Clair Ave., zadnji program v sezoni. Vprizorili bodo dve enodejanski igri in sicer: Sestrin varuh, spisal Manica Komarova, in Materin god, spisal Josip Stritar. Obe igri sta dobro naučeni in bosta igrani v zadovoljstvo občinstva.

Slovenska šola je želela podati ta program na materinski dan, toda žal, nedelja je bila že preje oddana drugim. Zato je v programu vključeno precej gradiva v počast materam, kar naj vse navzoče za dobro vzamejo, ker je njim namenjeno iz sre mladine, čeprav malo pozno.

V programu je precej lepih pesmi, katere bodo deklamirali učenci Slovenske šole SND in sicer so Ivan Zormanove, Ivan Zupanove, Otona Županciča in drugih pesnikov.

V programu nastopijo tudi mladi harmonikarji in bodo pokazali svoje spretnosti v igranju raznih skladb, ki navadno ugajajo občinstvu.

Ne bom povedal vsega, kaj se bo na programu, ampak rečem lahko, da boste zadovoljni z njim. Mladina iskreno želi, da se kdo zanima zanjo, da se jih pride pogledati, kadar vprizorijo razne igre in podajo druge točke programa. Čimveč občinstva vidijo v dvorani, temveč veselja kipi v srcih mladih učencev.

Slovenska šola SND potrebu-

ni Amerikanci priporočajo, naj se mladina uči tujih jezikov. V vseh slučajih pride v poštev najprvo materni jezik. Zelo ugleden Clevelandčan se je izrazil, da kdor poleg angleščine ne obvlada vsaj še enega jezika, se ne more šteti nad nadpovprečno izobraženega. Vsi moramo pomagati, da se Slovensko šolo obdrži še v naprej in vodi se z večjim razmahom. Pokažimo, da smo še živi in da se zavedamo vrednosti izobrazbe.

Po programu, zvečer, bo ples, pri katerem bo igral John Pecon's orkester. Vstopnina za popoldne ali zvečer je samo 50c, vstevši davek. Vstopnice se dobijo v slaščičarni Mrs. Makovec v S. N. Domu in v uradu tajnika S. N. Doma, pri Mr. Johnu Tavčarju.

Zastopniki in zastopnice društva za Prosvetni klub SND, ste vsi iskreno prošeni, da pridete na predstavo in da poprimete

za kakšno delo, če treba, da se priredba uspešno završi.

Za Prosvetni klub S. N. Doma:

Erazem Gorshe, tajnik.

JUGOSLOVANSKI RUDOKOPINE DELAJO ZA NACISTE

Washington. — Švedski delavski časopis "Arbetaren" prinaša članek, v katerem poroča, da jugoslovanska rudarska industrija, ki je dobila povelje, da z največjim naporom in naglico dela za nacistično vojno mašino, ne dobavlja naročenega blaga. Glasom obvestila, ki ga je dobil OWI, je trdil članek, da jugoslovanska produkcija bauxita ni dosegla niti polovice proizvodnje iz leta 1938, in da uspehi kopanja kroma, magnezija in antimona niso niti "vredni, da se jih omenja".

Točna postrežba

Trgovcem, obrtnikom in posameznikom bodo zastopniki "Enakopravnosti" točno in zadovoljivo postregli, najsibo pri oglaševanju ali poročevanju novic, ako jih pozovete, da se pri vas zglasijo.

Za st. clairsko okrožje ter za newburško in zapadno okolico je zastopnik:

Mr. John Renko, 1016 E. 76 St.

Za collinwoodsko in euclidsko okolico:

Mr. John Steblaj, 1145 E. 169 St.,

Ivanhoe 4680

Naglo kot TRENETE!

"Lahko kot paj in naglo kot treneti" je formula za premembo stika.

Ker je odšlo toliko elektrikaarjev v armado in mornarico, boste poma-

gali vojnemu naporu, ako se naučite izvršiti delo sami.

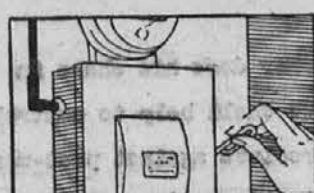
Je enostavno in varno — sledite navodilom spodaj, pa boste lahko premenili stik hitro.

KAJ STORITI, ČE ZGORI STIK!

Znano vam je, kaj se zgodi, kadar zgori stik. Električni predmet preneha delovati, ali pa ugasnejo luči. Kaj naj storite?

1. **Izsledite vzrok.** Našli boste vzrok v električnem predmetu ali v žici. Prekinite predmet ali pa žico. Ne zvežite ga, dokler niste popravili.

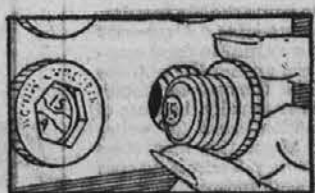
2. **Nadomestite stik.** Nadomestiti stik je tako enostavno kot žarnico. Dobite zalogo stikov, ki so odobreni. Imejte jih pri roki in sledite navodilom, kot naslikano.

Najdite glavni premik pri električni boksi. Prekinite elektriko radi varnosti.

Preglejte stike. Zgorele spoznate, ker imajo črno steklo. Odvijte ga.

Nadomestite stik z novim iste mere (navadno 15 amperov). Prizgite zopet elektriko.

Ako stik zgori zopet drugič, iščite zopet za vzrokom. Ako ga ne morete sami najti, pokličite elektrikaarja.

THE ELECTRICAL LEAGUE OF CLEVELAND

NEW DUPONT
Speed-Easy
WALL FINISH
Easy! Inexpensive!
WASHABLE!
Use over
wallpaper, wallboard,
plaster, brick, etc.

Just thin with water
No special thinners
needed. 1 gallon of
Speed-Easy plus water
makes up to 1½ gal-
lons of ready-to-use
paint!

One coat is enough
1 coat usually covers
even wallpaper and
dingy walls and ceil-
ings. It cuts time, cost
and work in half!

Dries in 60 minutes
Within an hour you
have a smooth, flat
wall finish of enduring
beauty. Makes pos-
sible 1-day painting
... no inconvenient
delays.

For living, dining, bedrooms, game-
rooms, basements, garages, etc. Used
by reliable painters—preferred by par-
ticular home owners.

DUPONT **SPEED-EASY**
\$2.85
Gallon
Makes 1½ Gallons
85c
Quart
Makes 1½ quarts

KALAN
Hardware
6421 St. Clair Avenue

P. DECOURCELLE:

MOČ
LJUBEZNI

ROMAN —

(Nadaljevanje)

Bilo je jasno, da misli na samomor, kar sta Robert in Carmen že davno slutila.

In to je hotel storiti baš zdaj, ko sta končno našla Heleno, ko sta bila na najboljši poti, da popravita strašno zlo, ki sta ga bila povzročila.

Ne, ne, to ni bilo mogoče! In vendar je bilo tako.

Nekaj časa je vladala grobna tišina.

— Toda, — je izpregovorila slednjič Carmen vsa iz sebe, — kaj bo pa z dečkom, ki si ga pripeljal iz Penhoeta? Mar ti ni v uteho ali vsaj v ublažitev tvojega trpljenja? ...

— V zadevi tega dečka sem baš hotel še nocoj govoriti z vama ... Vedel sem, da bosta našla v svoji udanosti razloge, da bi me zadržala; zato sem prvotno mislil obvestiti vaju o svojem sklepu, ko bi bil že na poti. Smatral sem pa za svojo dolžnost izpregovoriti z vama o tem dečku še pred odhodom.

— Dečka imava rada, ker ga imam rad ti.

— Da, res mi je zelo pri srcu ... Zavzel sem se zanj ... To je res ... Toda storil mi je neprecenljivo uslugo. Svoje življenje je tvegala zame. Moja dolžnost je torej poskrbeti zanj tudi, če bi mi ne bil posebno pri srcu. Sicer pa morda sama priznati, da zasluži ta deček vso ljubezen, kar mu je more človek izkazati; tudi vajine dobre te je v polni meri vreden. Zato sem računal z vama, z vašim bratskim prijateljstvom, da vzameta dečka k sebi in poskrbita za njegovo vzgojo. Upam, da bosta nadaljevala moje delo.

— Kaj hočeš reči s tem?

— Da pošljeta dečka v licej ... tja, kjer je vajin sin Marcel. Saj sem vama že pravil, da ga hočem poslati v licej. Moj nečak mu bo pomagal, pazil bo nanj. Vidva bosta bedela nad njim, iz njega napravita poštenega človeka in če bi jaz daleč v tujini umrl, bosta ljubila siroto zavoljo mojega spomina.

— Ramon! — je vzkliknila Carmen vsa obupana.

— Toda, draga moja, — je nadaljeval Ramon veselo, —

kaj ne veš, da mora biti človek vedno na vse pripravljen? Prav kar sem bil pri vašem notarju. Robert, in ukrenil sem vse potrebno.

Robert je ves čas molčal. Ko je Ramon končal, je častnik vstal, se ozrl na Carmen in stopil naprej, kakor bi hotel izvršiti važen sklep, ki ga je nenadoma storil v svojem srcu.

— Drugi Ramon, — je dejal svečano, — vašo željo izpolniva, če bo treba ... toda od kar sva govorila z vami o znani zadevi, se je pripetilo nekaj važnega, kar vam še ni znano in kar vas gotovo odvrne od vašega sklepa.

— Moj odhod, dragi Robert, je nepreklicen.

— Ne, prijatelj, ni! Ne more biti. Poglejte mi naravnost v oči, Ramon. Obupani ste, kar koprnite v ljubezni do Helene, ker mislite, da je izgubljena, morda celo mrtva. Vedite torej, da je Helena še živa! Slišite? Živa je! O tem sva s Carmen trdno prepričana, ker sva jo sama videla.

Robert je pričakoval, da bo Ramon kriknil od presenečenja, kar bi zbujalo vsaj malo upanja.

Toda Ramonov obraz je ostal mračen, hladen, trd, obupan.

— Tudi jaz sem jo videl, je dejal hladno.

Zdaj sta pa Robert in Carmen kriknila od groze.

— Svojo ženo si videl, praviš — je vzkliknila Carmen.

— Ne poznam več te ženske, — je odgovoril Ramon zaničljivo.

In ves razburjen je nadaljeval z drhtečim glasom:

— Da, priznam, leta in leta me je preganjal spomin na njo. Navzlic upravičenosti svojega gneva, kljub temu, da je bila moja osveta pravična, nisem mogel pregnati njene podobe iz svojega srca ... Neprestano sem mislil na njo in čisto sem bil tako neumen, da sem veroval v njeno nedolžnost ... mislil sem, da so bile v njenem zločinu vsaj olajševalne okolnosti ... Bil sem celo tako neumen, tako zaslepljen, da sem

jo hotel ljubiti ... da, ljubiti kljub zločinu.

Obmoknil je ves upehan, kri mu je zalila obraz in žile so se mu napele.

Robert in Carmen sta ga prestrašeno gledala.

— Da, — je nadaljeval, — da bi mogel živeti, sem se oprijel teh brezumnih sanj; pozabiti sem hotel na preteklost, odpuščati vse, kar se je bilo zgodilo med nama, v oživljeni nežnosti, v neizmerni ljubezni ...

— No in?

— No in te brezumne sanje, ki jih je hotela uresničiti moja vroča ljubezen, so se po novem grehu te podle ženske razblinile v nič.

— Ne morem vam dovoliti, da bi v tem duhu nadaljevali, dragi Ramon, — je dejal Robert ... Vaša zmeta je zločinska ... Helena je bila po krivem obojena, Helena je angel kreposti.

— Ah! — je vzkliknila Carmen in padla k njegovim nogam, — poslušaj naju, Ramon, rotim te, poslušaj svojo sestro! — Pobožna laž! Saj sem že rekel, da vama ne morem verjeti ... Saj imam dokaze, da ne govorita resnice.

In obrnjen h Carmen je pripomnil:

— Vstani, draga, sveta moja sestra ... Vajino prizadevanje je zaman ... Ne verjamem vama danes, kakor vama nisem verjel prej.

— Ne verjamete nama! ... Ah, ko bi jo bili videli danes, kakor sva jo midva, svojo Heleno! Ko bi bili videli njeno čisto čelo in njene oči, ki so jih skalile samo solze obupa, bi ne oklevali ...

— In samo besede tolažbe je imela za naju na ustih, samo klic ljubezni zate, klic, ki je prihajal z dna srca ...

— Že zopet je lagala! ... kakor je znala nekoč lagati ob smrtni postelji najine matere, da ji je z bogoskrunsko komedijo izvabila blagoslov.

— Ne, dragi Ramon. Helena ni nikoli lagala ... Najina mati ni bila prevarana. V zadnjem trenutku, pripravljena stopiti pred božje obličje, je spoznala, da je nesrečna žena nedolžna in blagoslovila jo je ... Helena te ljubi, Ramon, ljubi te kljub vsem krutim mukam, ki si jih prizadejal temu angelskemu bitju, ljubi te in edino ta ljubezen ji je pomagala, da je dočakala dan, ko bo njena čast oprana.

— Helena! — se je zakrohotal Ramon zaničljivo. — Vaji-

na Helena s tako čistim čelom in nedolžnimi očmi, ni tako o- tožna in potrta kakor si misli- ta, ali pa vsaj ni sama v svojem obupu. Saj ima ljubčka, ki jo tolaži.

— Helena! ... ljubčka! ... je vzkliknil Robert preseneče- no.

— Dragi brat ... Ti se nor- čuješ in rogaš!

— Videl sem jo ... sam sem jo videl kako se je vsa srečna smehljala ob strani svojega ljubčka ... Videl sem jo, vama pravim ... Živita skupaj ... javno ... v Moissellesu.

— V Moissellesu! ... Ti si bil v Moissellesu! — je vzklik- nila Carmen. — Kdaj pa?

— Pred štirimi dnevi med svojim bivanjem v Penhoetu; gnala me je tja neka čudna slutnja. In tam sem jo videl, njo in njega. In če nisem obeh ubil, — je pripomnil z drhte- čim glasom — se je zgodilo to- sampo zato, ker jo še vedno lju- bim ... ker jo ljubim kljub vsemu temu, ker jo prepušчам njenemu ljubčku ... in ker ho- čem sam umreti.

— Umreti!

— Toda tega človeka, ki o- njem govoriš. Ramon, — se je oglasila Carmen, — tega člove- ka midva že davno poznavamo ... Saj je on naju poiskal in odve- del k nji. To je plemenit mož, poln sočutja do nesrečnice, ki mu je njena ljubezen do tebe in njeno grozno življenje dobro znano ...

— Nove laži! — je vzkliknil Ramon in srdito zamahnil z ro- ko. — Da, ta teta laže! Posku- sila je preslepiti vaju, svetohli- nila je pred vama da bi je ne prezirala, kakor jo prezirajo drugi ...

In opisal je podrobno svojo pot v Moisselles ter svoje sre- čanje v vagonu s sodnim ekse- kutorjem in njegovo ženo; Ro- bert in Carmen nista imela niti toliko moči, da bi ga prekinila, tako sta bila presenečena.

Sodni eksekutor in njegova žena sta pravila Ramonu o lju- bavnem razmerju med Heleno in tistim mladeničem, čes da čivkajo o tem že vrabci.

Čemu neki bi tuja človeka la-

gala Ramonu, ki ga niti poznala nista? Kakšno korist naj bi imela od tega?

In pa, končno, saj je videl zaljubljenca objeta in slišal je, kako sta prijetno kramljala.

(Dalje prihodnje)

European workers under Hitler are forced to labor a minimum of 84 hours a week and are paid in "occupation marks." After the war this "currency" will be worthless scraps of paper and the workers will have nothing but their sorrow. Here in the United States we are working under humane conditions

and receive a wage that permits us to save with interest, for the hard days that will follow the war. Help your country as you help yourself. Buy War Bonds every pay day. WSS 741B U. S. Treasury Dept.

V blag spomin

pete obletnice smrti naše ljubljene in nikdar pozabljene soproge in mamice

Katherine Rejc

ki je za vedno zatisnila svoje mile oči dne 20. maja 1938

Pet dolgih let je že minilo, odkar Te več med nami ni! Grenka je naša bolelost, ker smo Te zgubili, Tolži nas zavest, da se sni- demo enkrat na kraju večnega mira!

Zalujoci ostali:

Gregor Rejc, soprog;
Ann Rejc, Sophie Zupon, in
Katherine Polewski, hčere.
Cleveland, O., 20. maja, 1943.

Mali oglasi

Išče se dve ženske

Išče se dve ženske, da bi po- magale čistiti urade in dvorane po dva ali tri krat na teden.

Ako katera želi dobiti delo za nekoliko dni v tednu, naj se zglaš za posajila v uradu taj- nika SND, na 6409 St. Clair Ave.

Zelo poceni

se proda 4 stanovanjska hiša v bližini St. Clairja na 64. cesti. Za naslov in ceno vprašajte pri:

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave.

Proda se

hiša za eno družino; 6 sob, ga- raža, velika lota. Nahaja se bli- zu E. 222 ceste v Euclidu, O. — Cena samo \$4,600.

MATT PETROVICH, 253 E. 151 St., KE. 2641

Išče se

dve ženski za pomivanje poso- de v LUCCIONI restavraciji, na 4213 Euclid Ave. Zglašite se osebno med 10. in 12. uro jutraj.

Stanovanje

5 sob se odda v najem mirn- in odrasli družini. Vse najboljše urejeno z vsemi udobnostmi. Kdor želi, naj se zglaš na 1043 E. 70. St.

CONSTIPATED?

Don't Force! Don't Strain! Thus Risking Hemorrhoids TRY THIS FOR 5 DAYS

Here's one right and proper way to mount- en hard dry passages and obtain more ease- ty "easy" movements. Every morning for 5 days, 15 minutes before breakfast, drink a glass of hot water to which one teaspoon- ful of Kruschen Salts has been added. While you are eating breakfast the hot water and Kruschen will be feeding moisture to those hard, dry passages. They become soft, moist, easier to expel. No need to strain, and thus risk painful rectal irritation. Usual- ly within 30 minutes wastes are expelled smoothly and gently. You feel gloriously fresh again. Be sure to follow the simple easy directions. Don't delay—you can get Kruschen Salts at any drug store.

RED—ITCHY—SCALY

ECZEMA

Effective Home Treatment Promptly Relieves Torture!

First applications of wonderful sooth- ing medicated Zemo—a doctor's formula—promptly relieve the intense itch- ing soreness and start at once to help heal the red, scaly skin. Amazingly suc- cessful for over 30 years! First trial of marvelous clean, stainless liquid Zemo convinces! All drug stores. Only 35¢. ZEMO

Gray Hair?

NEW VITAMIN RESTORES NATURAL COLOR

Free Booklet Tells Of Thrilling Discovery: New Hope For Millions

One of the most sensational scientific discoveries of modern times is an anti-gray hair vitamin that restores natural, normal color to gray hair in nature's own way. Scientific investigation has revealed that gray hair, in many cases, may be due to a vitamin deficiency. Scientists have also discovered the particular vitamin that is necessary to restore color to the hair in such cases. Reports of tests made indicate remarkable results. Not a dye—not a tint—not a drug—not a medicine! It is a valuable food supplement. If you are among the millions of people who find themselves handi- capped, in business or socially, because of gray hair, mail coupon below (or write) for free booklet about this marvelous new vitamin discovery. There is no cost or obligation, so send today.

United Vitamin Products, 9 W. Washington St. Chicago, Ill., Dept. 5

Send me FREE BOOKLET about the new ANTI-GRAY HAIR VITAMIN.

Name

Address

City

A MESSAGE FROM HAROLD H. SWIFT

Harold H. Swift
Union Stock Yards
Chicago

I am convinced that every American should make a tremendous effort to invest a minimum of 10% of his income in War Savings Bonds.

These bonds are the best all round invest- ments I know, not only because of their safety and accumulated income features, but because they furnish the nation needed money to pay for the instruments of war with which we shall defeat the Axis Powers.

If every wage earner does his share in making such investments we shall help to control inflation and fortify ourselves against post-war depression, as well as win the war!

Harold H. Swift

U. S. Treasury Dept.

VABILO NA

Koncert pevskega zbora Planina

ki se vrši v nedeljo, 23. maja, v Slov. nar. domu na 5050 Stanley Ave. Maple Heights, O.

Pričetek ob 7:30 uri zvečer. Po kon- certu se vrši ples in prosta zabava. Na svidenje vabijo

Pevci in pevke